

Stworzeni do miłości. Rozmowy z młodymi - Jan Paweł II recenzja

Elżbieta Rogalska

Artykuł ma za zadanie przedstawić książkę Jana Pawła II pod tytułem "Stworzeni do miłości. Rozmowy z młodymi". Prezentuje całą strukturę oraz treści zawarte w poszczególnych ogniskach książki: częściach, rozdziałach i podrozdziałach. Omawia dwa główne wątki książki: autentyczność i miłość. Pokazuje jaką retorykę stosuje Jan Paweł II w swoich wystąpieniach oraz zachęca do zapoznania się z całością książki, zarówno osoby religijne jak i świeckie. Nie brakuje również subiektywnego zdania autorki artykułu.

Artykuł ten jest przedstawieniem książki Jana Pawła II pod tytułem „Stworzeni do miłości. Rozmowy z młodymi”¹. Uwzględnia również subiektywny odbiór czytelnika – autorki tego artykułu. Zaczyna się od przedstawienia części książki, rozdziałów z krótkim omówieniem co się w nich znajduje. Podsumowanie jest właśnie owym subiektywnym odczuciem czytanego tekstu i ogólnym zwięźeniem tego co zwróciło moją uwagę. Jana Pawła II – ego nie trzeba przedstawiać. Wystarczy napisać, że był ważnym dla polskiego narodu papieżem, który w trudnym okresie 1978-2005 pełnił tę zaszczytną posługę kapłańską. Historyczne kanały w nowoczesnych mediach (youtube²) podają, że to właśnie Watykan w rozumieniu Papież rządzi światem, ma pełną władzę nad tym co dzieje się w świecie, od zarania dziejów. Uważam, że warto się zapoznać z przemyśleniami człowieka, który „zmienił oblicze ziemi, tej ziemi”.

Książka ma strukturę ogniskową, to znaczy z ogólnych wielkich części, wywodzą się mniejsze rozdziały, które ponownie są dzielone na mniejsze podrozdziały. Podrozdziały te są swoistymi listami, przemówieniami do ludzi młodych z całego świata, które zostały napisane bądź wygłoszone w poszczególnych miejscach świata i latach posługi kapłańskiej, zaszczytnego piastowania roli papieża. Pierwsza część książki „Prawda w wierze” omawia następujące zagadnienia:

- o sensie życia, w którym papież dowodzi, że człowiek nie może zrozumieć siebie bez miłości do Boga. Prezentuje w nim swoje dwa listy z Rzymu roku 1985 oraz Turynu roku 1980.
- refleksji na temat Chrystusa: list z Monzy roku 1983 oraz Bombaju z roku 1986.
- o sakramentach, które człowiek otrzymuje od Boga w ciągu życia: list z Krakowa roku 1987, Edynburgu roku 1982 oraz Santiago roku 1987.

¹ Jan Paweł II, *Stworzeni do miłości. Rozmowy z młodymi*, Warszawa 1991.

² Youtube.com

Ostatni rozdział tej części to rozważania na temat modlitwy, którą papież uznaje za jedną z ważniejszych części dnia. Prezentuje w nim trzy listy: z Cardiff roku 1982, Namur roku 1985 oraz orędzie z 1988 roku z okazji Niedzieli Palmowej, do całego świata.

Druga część książki pod tytułem „Droga w nadziei” omawia zagadnienia:

- sumienia jako nierozzerwalnej struktury wnętrza człowieka, w podrozdziałach: „Jestem przy Tobie, pamiętam, czuwam”; „Depozyt dobra i zła”; „Człowiek jest sobą poprzez prawdę sumienia”;
- rozważania na temat moralności, zwłaszcza moralności człowieka wyznającego wiarę chrześcijańską: „Nie poddawajcie się kulturze śmierci”; „Wszystko ostatecznie zależy od ludzkiego serca”; „Program ośmiu błogosławieństw”;
- o pokoju na świecie i jego krzewieniu: „Uczyńcie wyłom w murze nienawiści”; „Rozejm” czy „pokój?”; „Starajcie się sprostać powołaniu budowniczych pokoju”;
- o roli kultury w świecie człowieka i jej wartości dla kształtowania się człowieka w idealne humanizmu: „Kultura dobrem wspólnym narodu”; „Dziedzictwo kultury sprawą sumienia”; „Trzeba zapoczątkować nowy humanizm”.

Trzecia część to trzy rozdziały, a nosi ona nazwę „Życie w miłości” rozwiązuje problemy związane z:

- problemami małżeńskimi: troska o przyszłość małżeństwa w myśl ideologii patriarchalnej, poświęceniu w imię miłości, zachęcenia do zawierania małżeństw oraz list poświęcony wierze skierowany do młodzieży w Nairobi w Keni z roku 1985.
- problemami rodzinnymi: zadania rodziny, przekazywania wzorów zachowania pokoleniom, o prawu istnienia oraz list „By rodzina była silna Bogiem” skierowany do Szczecinian w roku 1987.
- ostatnim poruszonym wątkiem tej części jest rozważanie na temat powołania kapłańskiego i zakonnego.

Ostatnia część książki to „W otwartym dialogu”, czyli odpowiedzi papieża Jana Pawła II na pytania młodych z całego świata: Japonia, Francja, Włochy:

- „Jak jest możliwe żeby człowiek mógł miłować”;
- „Kim jest dla was Jezus Chrystus ?”;
- „Czy można wybrać chrześcijaństwo bez przynależności do Kościoła ?”;
- „Czy można iść na kompromis ?”.

Prezentowane treści w książce są nie tylko istotne i ponad czasowe ale również mocno skomponowane z cytatami z biblii. Jednak jeśli ktoś szuka książki o wartościach bez odniesienia do biblii to może sięgnąć po tą pozycję. Zwiera w sobie treści ważne z

możliwością przesiania ich, bez odnoszenia do treści biblijnej, co umożliwia niekiedy wydobycie z nich treści uniwersalnych. Niestety niektóre rozdziały są wyzbyte takiej możliwości i całkowicie skorelowane i oparte na tym co jest napisane w biblii. Dla tych, którzy cenią sobie badania ilościowe podam ile cytatów udało mi się wydobyc z książki, a które były wyzbyte przesadnej ilości odniesień do cytowania biblii, było ich 19, czyli całkiem dużo, zważywszy, że cała książka ma 202 strony.

Uważam, że książka Jana Pawła II pod tytułem „Stworzeni do miłości. Rozmowy z młodymi” jest dobrze skomponowana. Struktura jest przejrzysta i oddaje sedno tego co kryją poszczególne ogniska, czy to części, rozdziały czy podrozdziały. Ciekawym zabiegiem i cennym jest fakt, że wszystkie listy, które zostały zawarte w tej książce, były rzeczywiście wygłaszane w różnych częściach świata. Jan Paweł II postarał się również, aby listy te były skomponowane tak, aby trafić do konkretnych osób, w konkretnej części świata, w konkretnym państwie, a nawet konkretnej wiosce, poruszając w nich tematy istotne właśnie dla tego regionu świata. Oznacza to, że dodatkowo uzmysławiał reszcie świata problemy innych narodowości, jeśli owe sięgnęły po tę pozycję, w ówczesnym czasie. Co do samej treści, jest połączeniem toposu faktu z toposem ogółu, który jest typowy dla manipulacji^{3,4}. Jednak, która religia, ideologia czy zamysł, są wyparte tej drogi perswazji? Chyba żadne, dlatego uważam, że jeśli chcemy kogoś przekonać, zwrócić na coś uwagę, nie można obyć się bez tej drogi wywierania wpływu na drugiego człowieka. Jan Paweł II mówi do człowieka o świadomości bycia ze samym sobą, o sposobie porozumiewania się ze sobą samym. Jest to nawiązanie do współczesnego dążenia człowieka do świadomej sprzedaży tego co ma do zaoferowania. Bez podziału czy to rzecz materialna, namacalna, czy to sprzedaż swojej wiedzy, informacji i umiejętności. Zaprezentowanie samego siebie to też jest sprzedaż⁵. Przybliżając treści Jana Pawła II do współczesności, bycie autentycznym liczy się szczególnie dzisiaj, to jedno z kluczowych kompetencji miękkich, których pracodawcy poszukują wśród kandydatów na miejsce pracy, które oferują⁶. Pozostanie sobą w obliczu zmieniającego się świata i dążenia do jego rozumienia, to kluczowe zagadnienia, szczególnie w pracy, która wymaga umiejętności kształtowania relacji z drugim człowiekiem. Relacje te autentyczne są opierane na stwarzaniu warunków poczucia akceptacji, znajomości własnych predyspozycji i oczywiście umiejętności ich wykorzystania w praktyce. Według papieża Jana Pawła II to właśnie Bóg daje poczucie akceptacji i sprawia, że człowiek może być tym kim jest, być sobą

³ Arystoteles, *Retoryka*, Warszawa 2009, PWN.

⁴ R. Cialdini, *Wywieranie wpływu na ludzi. Teoria i praktyka*, tłum. B. Wojciszke, Gdańsk 2014.

⁵ M. Grzesiak, *Psychologia sprzedaży. Droga do sprawczości, niezależności i pieniędzy*, Gliwice 2016.

⁶ <http://mateuszgrzesiak.com/>

samym. Natomiast to umożliwia człowiekowi wypełnianie jego misji życiowej. Czegoś czemu człowiek jest w stanie powierzyć samego siebie i czuć dzięki temu ogromną satysfakcję, po prostu z realizacji, wypełnienia, dążenia czy zbliżania się do celu – wykonania tejże życiowej misji. Przy czym bogactwo wnętrza człowieka jest uznawana przez Jana Pawła II za niewyczerpanie szerokie spektrum możliwości, a więc nie ogranicza on człowieka tylko do kapłaństwa. Mówi do młodych, że mogą być kim chcą, a mają szansę głosić wiarę, bez względu na obraną przez nich profesję. Jan Paweł II oprócz głównego wątku postulowania o autentyczność w świecie, pragnie również wzmacniać człowieka w jego dążeniu do miłości. Ponownie przestrzeń miłości nie ogranicza tylko do miłości Bożej, która według niego daje najwięcej siły do działania i życia. Dla niego miłość ta to wszelkiego rodzaju miłość do drugiego człowieka. Chociaż zdaje się potępiać homoseksualizm, to jednak stwierdza w pewnym momencie, że miłość jest wtedy kiedy drugi człowiek robi coś z uczuciem dla drugiej osoby. Inaczej nie byłoby mowy o miłości rodziców do dzieci i dzieci do rodziców, miłości ucznia do nauczyciela i nauczyciela do podopiecznego – a bez której to wartości wychowanie człowieka nie miałoby sensu istnienia. Książka opiewa w tego rodzaju wartości i porusza tego rodzaju tematy. Wątek jest bardzo dużo choćby wspomnieć, nie poruszaną w tej recenzji, wagę odpowiedzialności za drugiego człowieka i siebie samego. Wszystkiego zdradzać w tej recenzji nie zamierzam. Natomiast zachęcam do zapoznania się z całością, zwłaszcza, że format jest nie wielki, a stron nieznacznie więcej.

Podsumowując chociaż książka „Stworzeni do miłości. Rozmowy z młodymi” Jana Pawła II jest nieduża, ma 202 strony oraz mały format, mniejszy od A5, to zawiera w sobie piękne wartości, które są uniwersalne w dużej mierze i ponadczasowe. Znajdą coś dla siebie zarówno osoby religijne, zwłaszcza Chryścijanie, jak i osoby nie mające nic wspólnego z religią, ale przejawiające w swoim życiu wartości. Głównymi wątkami książki jest miłość i autentyczność. Jan Paweł II jako pisarz skonstruował książkę w ten sposób, że porusza w niej wątki ważne dla poszczególnych krajów, kontynentów, wiosek, nie brakuje również listu skierowanego do całego świata. Opiera się głównie na toposie faktu i ogółu, co oznacza, że w swojej perswazji używa manipulacji, która jest typowym zabiegiem w dziedzinie oratorskiej⁷.

⁷ Arystoteles, *Retoryka*, Warszawa 2009, PWN.

Bibliografia:

Książki:

Jan Paweł II, *Stworzeni do miłości. Rozmowy z młodymi*, Warszawa 1991.

Arystoteles, *Retoryka*, Warszawa 2009.

Cialdini R. *Wywieranie wpływu na ludzi. Teoria i praktyka*, tłum. B. Wojciszke, Gdańsk 2014.

Grzesiak M. *Psychologia sprzedaży. Droga do sprawczości, niezależności i pieniędzy*, Gliwice 2016.

Źródła internetowe:

<http://mateuszgrzesiak.com/>

<https://www.youtube.com/>